

sousedé o rozdělení přebytků, má horní hejtmanství každému z nich vyhotoviti zvláštní propůjčecí listinu a přidati vyznačení rozlohy přebytku, kdež patrným býti musí rozdělení to, a přesně popsati dlužno onen kus, který se každému propůjčuje (§ 53 provád. předpisu).

III. Přebytky tvoří nemovitě vlastnictví a jsou tudíž předmětem knihy horní. Přidělené přebytky povolené držiteli dolů k jeho vlastním dolům zapsati dlužno vždy ve knihu hlavní, společné přebytky zanéstí jest zvlášť (§§ 109 a 111 hor. zák.).

Přečiny a přestupky.

I. Pojem.

Zákon trestní ze dne 3. září 1803 označoval tyto delikty jako těžké policejní přestupky a počítal sem též úmyslná porušení, která ale dle povahy věci, osoby pachatelovy, neb dle povahy sběhlých okolností ke kriminálnímu stíhání se nehodí, dále ona trestná jednání, kterými beze zlého úmyslu porušuje se zákaz nějaký neb splnění zákonného nařízení opomijí, neb konečně mravnost porušuje. Dle platného zákona trestního mají přestupky a přečiny s tehdejšími těžkými policejními přestupky jisté známky společné. Ale platný zákon trestní právě tak, jako pro pojem zločinu, ani pro pojem přečinu a přestupku nepodává zákonné definice. Ze souhrnu norem trestních, které zákon ohledně zločinů s jedné a ohledně přečinů a přestupků s druhé strany stanoví, však vysvítá, že přečiny a přestupky jako ony delikty se označují, při kterých buď zlého úmyslu zcela neb z části se nedostává, neb při kterých porušení obecného řádu právního neb práv jednotlivců jen menšího rozsahu neb stupně dosahuje. Mezi přečiny a přestupky samými podstatného, pojmovného rozdílu není, neboť bezprostřední a úmyslné porušení právní tu jest přečinem, tu přestupkem. Ano jednání dotčené může dle různosti prostředku, kterým bylo spácháno, dle různosti výsledku, který byl přivoděn (ku př. jednání proti bezpečnosti života dle §. 335) býti právě tak přečinem jako přestupkem. Rozeznávání mezi přečiny a přestupky nespočívá toliko na vnitřní pojmové nutnosti, která ostatně v oboru práva trestního nemá dalších praktických následků, neboť pro obojí druh trestných jednání platí co do přičítání trestu, vyměřování trestu, pomnutí atd. tytéž základní zásady.

Rozeznávání toto má v první řadě význam pro trestní řízení a příslušnost (kompetenci). Ohledně všech přečinů, které nepřísluší soudům porotním, přikázáno jest předběžné vyšetřování, hlavní přelíčení a rozhodování sborovým soudům I. instance, kdežto ve příčině všech v zák. trestním ze dne 27. května 1852 uvedených, dále všech ostatních výslovně soudům k odsouzení přikázaných přestupků, řízení i vynesení rozsudku přísluší soudům okresním (čl. VIII. uvoz. zák. k ř. tr.).

II. Kromě přestupků uvedených v zákoně trestním, jsou soudům okresním přikázány ještě následující přestupky:

a) přestupky předpisů o výrobě, obchodu a držení zbraní a nábojů, pak nosení zbraně (cís. pat. ze dne 24. října 1852 č. 223 ř. z.); přestupky zákona o ochraně osobní svobody ze dne 27. října 1862 č. 87 ř. z.; zákona shromažďovacího a spolčovacího; přestupky zákona o ochraně tajemství listovního; přestupky zákona o úmluvách podnikatelů a pracovníků ze dne 7. dubna 1870 č. 43 ř. z.; přestupky § 3. zákona ze dne 10. května 1873 č. 108 ř. z. proti tuláctví a zahálčivosti; přestupky § 15 zák. ze

dne 28. května 1881 č. 47 ř. z. proti obmyslnému jednání při obchodech úvěrních; přestupky § 45 zák. ze dne 29. února 1880 č. 35 ř. z. ohledně zamezení a vyhlazení nakažlivých nemocí zvířecích; přestupky §§ 1 a 3 zák. ze dne 25. května 1883 č. 78 ř. z. o maření exekuce; přestupky §§ 1—6 zák. ze dne 24. května 1885 č. 89 ř. z. o přidržování v donucovacích pracovnách a polepšovnách; přestupky § 2 zák. ze dne 27. května 1885 č. 134 ř. z. ohledně nařízení proti obecně nebezpečnému nakládání a užívání třaskavin.

III. Rozdělení.

1. Herbst dělí přečiny a přestupky v nevlastní a vlastní; první zahrnují ona trestná jednání, která dle velikosti porušení a nebezpečí brzy mezi zločiny, brzy mezi přečiny a přestupky jsou zařaděna, která tedy také úmyslné a bezprostřední porušení právní tvoří; vlastní delikty jsou pak ona protizákonná jednání a opomíjení, třebaž ani nebylo zde zlého úmyslu ani žádná škoda neb újma nastala, takže přečiny a přestupky buď jako pouhá kulposní porušení právní, buď jako porušení preventivních pravidel k ochraně řádu státního neb k ochraně jednotlivců vydaných se jeví.

2. Přečiny a přestupky mohou býti spáchány: proti veřejnému pořádku a pokoji (§§ 278—310); proti bezpečnosti života (§§ 335—392); proti zdraví (393—408); proti bezpečnosti majetku (§§ 434—486); proti bezpečnosti cti (§§ 487—499); proti veřejné mravnosti (§§ 500—525). Pouze jako přestupky mohou býti stíhána následující trestná jednání:

a) jednání naznačená v §§ 311—330 proti veřejným úřadům a opatřením, která náležejí k obecné bezpečnosti; dále jednání naznačená v §§ 331—334 (porušení povinností s veřejným úřadem spojených) a konečně jednání dle §§ 409—433 tělesnou bezpečnost porušující neb ohrožující.

3. Skutky trestní, jichž dopustily se děti až do dokonaného roku 10., podrobeny jsou jedině kázní domácí; ale od počatého 11. až do dokonaného 14. roku trestají se ona jednání, která jen pro nedospělost pachatelovu nemohou se přičítati jako zločiny, jako přestupky (§ 237).

Nedospělí mohou tedy dvojím způsobem deliktu se dopustiti:

a) Kulposním jednáním, které dle své povahy bylo by zločinem, ale dopustí-li se ho nedospělý, dle § 237 jen jako přestupek se trestá;

b) takovým jednáním trestným, které již samo o sobě je přestupkem neb přečinem (§ 269).

V prvním případě trestá se skutek uzavřením na odděleném místě, dle okolnosti od 1 dne až do 6 měsíců, v druhém přenechává se výlučně kázní domácí.

4. Zločiny, které spáchány byly ve stavu úplné opilosti, trestají se dle platného zákona trestního jen jako přestupek opilství. (Viz čl. Příčetnost a opilost.)

III. Tresty.

Přestupky a přečiny stíhají se:

1. pokutami peněžitými;

2. propadnutím věcí, zboží neb nářadí. Peníze a předměty propadlé připadají v těchto případech ústavu pro chudé onoho místa, kde skutek byl spáchán;

3. ztrátou práv a povolení. Trest tento má místo proti osobám graduovaným a takovým, které zaměstnání nějaké neb úřad pod veřejným potvrzením zastávají, neb řemeslo neb živnost provozují. Má-li pak pro přestupek neb přečin na ztrátu živnosti býti nalezeno, nesmí obviněnému nikdy býti dovoleno během vyšetřování neb před vynesením rozsudku živnosti se vzdáti. Je-li živnost osobní, pomijí pro odsouzeného právo k samostatnému provozování úplně, je-li ale živnost radikovaná neb zcizitelná, pozbývá sice odsouzený práva k provozování, avšak v případě zcizení nemůže se nikdy cena tržová za propadlou prohlásiti (§ 243);

4. vězením (sr. tento čl.);

5. vyhostěním (sr. tento čl.) [sr. čl. Okolnosti polehčující a přitěžující a Tresty]

IV. Zánik přečinů a přestupků (sr. čl. Prominutí trestu, Promlčení [v pr. trestním] a Zločiny).

Předložení konečné a obrana konečná (v trestním řízení důchodkovém).

I. Předložení konečné má za účel přiměti na konci řádného výsledku obviněného ku přiznání tím, že vyšetřující úřad stručně a jasně shrne hlavní skutkové okolnosti svědčící o vině jeho a důkazy proti němu předvedené a předloží mu je. Avšak spolu má být konečným předložením poskytnuta obviněnému příležitost, aby mohl k obraně své uvéstí další ještě okolnosti a důkazy, než které dosud podal. I jest vidno, že není úmyslem zákona vehnati předložením konečným do úzkých, nebo dokonce vynutiti na něm přiznání; máť vyšetřující úřad s jedné strany předložením konečným obviněného naplniti přesvědčením, že dalším zapíráním zjištěných skutkových okolností nepodvrátí, s druhé strany že nemá býti ve své obraně obmezován. Proto má býti dle § 647 vyslýchaný upozorněn na to, že může žádati za lhůtu na rozmyšlenou, aby mohl odpověděti k otázce, co má ku další obraně své, jakož i k přednesení své konečné obrany. Proto připouští se předložení konečné i tehdy, přiznal-li se obviněný v řádném výsledku k důchodkovému přestupku, jenž jest předmětem vyšetřování.

Naproti tomu má se předložení konečné obmezovati na důsledky odvozené z prokázaných skutkových okolností a z důkazů dle §§ 755—775 trest. zák. důch. k usvědčení obviněného, a mimo případ § 708 č. 4 nemají se udávati tresty, jež mohou být uloženy, ani předváděti místa zákonná, jež tresty tyto určují (odst. X. dek. dv. kanc. vydaného dne 7. prosince 1843 42.474/4417 na základě nejv. rozh. ze dne 14. října 1843).

II. Obrana konečná má za účel poznovu shrnouti a ústně nebo ve zvláštním spise předvésti všecko to, čím obviněný dle svého mínění může obranu svoji provést; to děje se na konci vyšetřování, a když byl vyslýchanému předložen konečný výsledek vyšetřování. Žádá-li obviněný, může mu být povolena přiměřená lhůta, do které jest mu podati konečnou obranu; lhůta tato smí činiti při vyšetřování neobyčejně značných rozměrů nanejvýš 14 dní. Obviněný může obranu konečnou podati ústně nebo písemně, v onom případě se protokoluje, v druhém případě přiloží se písemná obrana ku protokolu jen jako příloha a jest tudíž částí trestních aktů důchodkových. Obviněný může si zřídití zástupce k sdělení obhovo-
vacího spisu a žádati, aby se zástupcem sdělen byl opis onoho místa z protokolu, v němž uvedeno jest předložení konečné jemu ve smyslu